

**UCHWAŁA NR XLII/330/24
RADY GMINY W BĘDKOWIE**

z dnia 12 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 roku poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) oraz art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, poz. 535, z 2024 r. poz. 1606), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XIX/152/20 Rady Gminy w Będkowie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Będków na lata 2021-2028.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będków.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

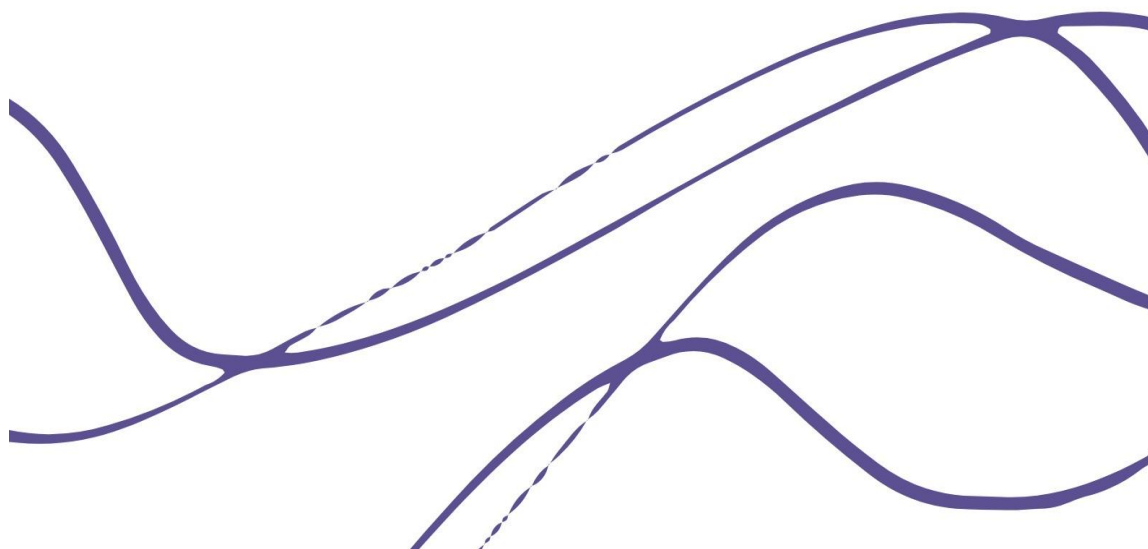
Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Błoch

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY BĘDKÓW
Z DNIA

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W **GMINIE BĘDKÓW**
NA LATA 2024-2030

WYKAZ SKRÓTÓW

BP – Biblioteka Publiczna

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PK – Punkt Konsultacyjny

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

UG – Urząd Gminy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	1
PRZEMOC DOMOWA	3
DEFINICJA PRZEMOCY	3
RODZAJE PRZEMOCY	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	7
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	8
CHARAKTERYSTYKA GMINY BĘDKÓW	10
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	11

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY BĘDKÓW	14
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	19
ADRESACI PROGRAMU	26
PRZEWDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	26
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	26
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	27
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	29
SPIS TABEL I WYKRESÓW	30
SPIS TABEL	30
SPIS WYKRESÓW	30

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

**naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej
lub wolności, w tym seksualnej**

**szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym,
wywołujące cierpienie lub krzywdę**

**ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków
finansowych lub możliwości podjęcia pracy
lub uzyskania samodzielności finansowej**

**naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia
zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym
podejmowane za pomocą środków komunikacji
elektronicznej**

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

1. **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
2. **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
4. **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy.

Formy przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

1. **Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
2. **Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).

- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.
- 5. Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia¹. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.
- 6. Cyberprzemoc** – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym².

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych

¹ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

² *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców*. NASK Akademia, Warszawa 2020.

odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące: siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia. Przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41%, a świadkami przemocy domowej było 15% badanych uczniów. Doświadczanie przemocy domowej niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania, jak i w dorosłym życiu, a dodatkowo zachowania przemocowe mogą zostać dziedziczone, tzn. przeniesione na dzieci osoby krzywdzonej w przyszłości. Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal próbuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 roku wynika, że połowa Polaków (52%) uważa, iż są sytuacje, kiedy dziecko należy ukarać kłapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21%.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej. Badanie pokazało, że około 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne. Jednak nadal około 10% dorosłych uznaje zachowania przemocowe za normalne. Ponadto, zdaniem 72% respondentów prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy w rodzinie.

W 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej), przeprowadzone zostało „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz same osoby jej doznające, pozytywnie opowiedziały się za krajowym systemem wsparcia. Szczególną rolę w pracy zespołów interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty”,

którą stosuje się w przypadku 90% osób doznających przemocy domowej lub które objęte są pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, □ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Będków. Istotnym elementem **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób

doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030.**

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy,
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, □
ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe,
- ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,

- ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
- Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będkowie.

CHARAKTERYSTYKA GMINY BĘDKÓW

DEMOGRAFIA

3 135

mieszkańców
w 2022 roku

kobiety

1 602

1 533

mężczyzn

19

urodzeń żywych

dziewczynek

11

8

chłopców

47

zgonów

-28

przyrost naturalny

województwo
łódzkie
powiat
tomaszowski

57,88 km²

KULTURA

Podstawową jednostką działającą w tym zakresie jest **Biblioteka Publiczna im. Błażeja Stolarskiego** w Będkowie, pełniąca funkcję o charakterze kulturowo-oświatowym.

RYNEK PRACY

7,7%

stopa bezrobocia
rejestrowanego
w 2022 roku

444 pracujących
mieszkańców Gminy
na 1000 ludności.

EDUKACJA

Na terenie gminy Będków w 2022 roku funkcjonował **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Będkowie**, w którego skład wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta oraz Publiczne Gminne Przedszkole im. Kubusia Puchatka. Działalności nie prowadzi natomiast żaden żłobek lub klub dziecięcy.

POMOC SPOŁECZNA

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny.

Dane demograficzne z 2022 roku, źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Będków zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt Gminy Będków powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
 - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
 - 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
 - 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,

- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.

Instytucja	Obszar działania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wczesna diagnoza i poradnictwo, ☐ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ☐ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, ☐ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ☐ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ☐ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, ☐ obsługa organizacyjno-techniczna ZI, ☐ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ☐ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Dzielnicy Komisariatu Policji w Rokicinach	☐ Uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ☐ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	☐ Wczesna diagnoza, ☐ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy,
	☐ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Zespół Interdyscyplinarnej i grupy diagnostyczno-pomocowej	☐ Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, ☐ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ☐ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, ☐ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, ☐ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, ☐ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, ☐ realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: Opracowanie własne

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim,
- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- lokalne organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologowie, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY BĘDKÓW

Na przestrzeni lat 2021-2022 w gminie Będków zaledwie jedna rodzina korzystała z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu przemocy domowej, natomiast w 2020 roku żadna z rodzin nie skorzystała z pomocy GOPS z omawianego powodu.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2021-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych (obecnie są to grupy diagnostyczno-pomocowe) w latach 2020-2022. W analizowanym czasie liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego utrzymywała się na względnie stałym poziomie. Liczba funkcjonujących grup roboczych w 2020

roku wynosiła 2, a w latach 2021-2022 kolejno po 1. Liczba spotkań grup roboczych ulegała wahaniom – w 2020 roku ich członkowie spotkali się 5 razy, w 2021 roku zorganizowano 3 spotkania, z kolei w 2022 roku – 4.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	4
2.	liczba funkcjonujących grup roboczych	2	1	1
3.	liczba spotkań grup roboczych	5	3	4

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020 r., I-XII 2021 r., oraz I-XII 2022 r.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. W okresie 2020-2021 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” wynosiła kolejno 8 i 10, natomiast w 2022 roku wszczęto zaledwie 1 procedurę. W przypadku liczby rodzin objętych procedurą, ulegała ona systematycznemu spadkowi, który w analizowanym okresie wyniósł aż 71%. Analizując liczbę osób doznających przemocy w podziale na płeć, na przestrzeni charakteryzowanych lat w Gminie, nie można stwierdzić jednoznacznej tendencji w tym zakresie. Liczba dzieci w rodzinach objętych procedurą również kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Dane z ostatniego roku sprawozdawczego wskazują, iż 4 rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” liczyły łącznie 11 członków, spośród których 3 osoby stanowili mężczyźni, a kolejno po 4 kobiety i dzieci.

Tabela 3. Liczba wszczętych procedur NK oraz liczba osób w rodzinach objętych procedurą NK w latach 2020-2022

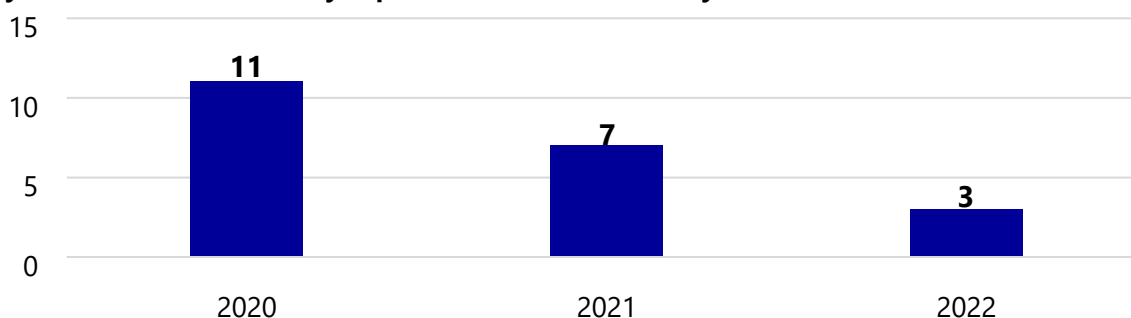
wyszczególnienie	2020	2021	2022
Wszczęte procedury NK	8	10	1
Liczba rodzin objętych procedurą NK	14	9	4
Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinach objętych procedurą NK	34	16	11
<i>kobiety</i>	13	9	4
<i>mężczyźni</i>	15	5	3
<i>dzieci</i>	6	2	4

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020 r., I-XII 2021 r., oraz I-XII 2022 r.

Na przestrzeni lat 2020-2022 w gminie Będków widoczna była tendencja spadkowa w zakresie zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, kształtująca się na poziomie 64%.

W ostatnim roku sprawozdawczym zakończono łącznie 3 procedury.

Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022

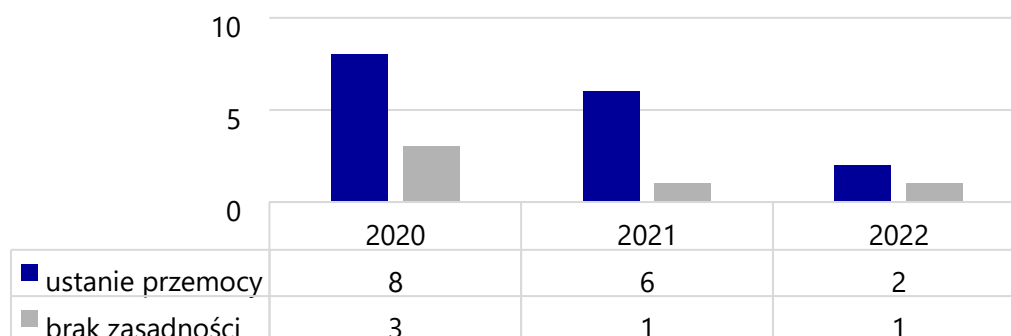

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020 r., I-XII 2021 r., oraz I-XII 2022 r.

W 2020 roku z powodu braku zasadności podejmowanych działań zakończono 3 procedury NK, natomiast z powodu ustania przemocy 8. Podobna sytuacja widoczna jest w kolejnych latach, gdzie większość zakończonych procedur dotyczyła ustania przemocy (kolejno 6 i 2 procedury). W latach 2021-2022 zakończono po 1 procedurze NK w związku z brakiem zasadności podejmowanych działań.

Wykres 3. Powody zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Będków w latach

2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020 r., I-XII 2021 r. oraz I-XII 2022 r.

Na terenie Gminy funkcjonuje **Punkt Konsultacyjny** zatrudniający dwóch specjalistów, tj. osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień oraz specjalistę w tym zakresie. W ramach działalności Punktu mieszkańcy doznający lub stosujący przemoc mogą skorzystać z poradnictwa specjalistycznego. W 2022 roku z omawianego poradnictwa skorzystała 1 osoba doznająca przemocy w rodzinie, której udzielono jednorazowej porady, a także 1 osoba stosująca przemoc, której udzielono 3 porady. W roku ubiegłym liczba osób doznających przemocy w rodzinie, które zgłosiły się do Punktu Konsultacyjnego wyniosła 5, a liczba udzielonych im porad – 6. Z kolei w 2020 roku poradnictwem został objęty 1 mieszkaniec Gminy doświadczający przemocy, któremu udzielono 5 porad. W latach 2020-2021 pracownicy Punktu nie udzielili poradnictwa żadnej osobie stosującej przemoc.

Tabela 4. Liczba osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie, którym udzielono poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020		2021		2022	
	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
osoby doznające przemocy w rodzinie	1	5	5	6	1	1
osoby stosujące przemoc w rodzinie	0	0	0	0	1	3

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

W ramach swoich działań, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. W analizowanych latach zauważalny jest znaczny spadek zarówno liczby osób stosujących przemoc, jak i doznających jej – z 14 w 2020 roku do 1 w roku 2022. Liczba świadków przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA przyjmowała zróżnicowane wartości. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Liczba osób uwikłanych w przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Będków w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
osoby doznające przemocy	14	4	1
osoby stosujące przemoc	14	4	1
świadkowie przemocy domowej	2	7	1

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Ponadto w 2022 roku 2 osoby dotknięte przemocą w rodzinie zostały objęte poradnictwem prawnym, z kolei 6 osób – poradnictwem socjalnym. W omawianym roku na terenie gminy Będków działała grupa terapeutyczna dla osób doznających przemocy w rodzinie.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest tworzenie warunków dążących do ograniczenia skali problemu przemocy domowej oraz zapewnienie ochrony osób jej doznających, a także prowadzenie skutecznego oddziaływania na osoby ją stosujące.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Będków w zakresie problemu przemocy domowej poprzez prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych.

1

Zapewnienie dostępności wsparcia i specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

2

Zintensyfikowanie działań interwencyjnych i korekcyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

3

Podnoszenie poziomu kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4

1. Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Będków w zakresie problemu przemocy domowej poprzez prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UG, GOPS, GKRPA, PK, KP, NGO, placówki oświatowe.
2.	Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań w zakresie rozpowszechnienia informacji.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, PK, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Organizowanie, prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, BP, GOK, placówki oświatowe.
4.	Edukacja mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.	ZI, UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, PPP, placówki oświatowe.

	<p>problemów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-profilaktycznych, organizację pogadarek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itp.</p>	<p>Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	
5.	<p>Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.</p>	<p>Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów.</p>	<p>UG, KP, GKRPA, GOPS, NGO, BP, placówki oświatowe.</p>
6.	<p>Przeprowadzanie akcji profilaktycznych mających na celu podnoszenie wrażliwości i skali reakcji społecznej na kwestie przemocy domowej.</p>	<p>Liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych.</p>	<p>ZI, UG, PPP, GKRPA, GOPS, NGO, BP, placówki oświatowe.</p>
7.	<p>Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>Liczba możliwych form/miejsc spędzania czasu wolnego.</p>	<p>UG, NGO, BP, świetlice wiejskie, placówki oświatowe.</p>
8.	<p>Wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.</p>	<p>Liczba zrealizowanych programów.</p>	<p>ZI, UG, PCPR, PPP, GKRPA, NGO, placówki oświatowe.</p>

9.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez systematyczne przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów szkół.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy.	GOPS, UG, placówki oświatowe.
----	---	--	-------------------------------

2. Zapewnienie dostępności wsparcia i specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia.	ZI, GOPS, PCPR, UG.
2.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy.	ZI, GKRPA, GOPS, PK, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	
3.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	GOPS.
4.	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rozpoczętych/zakończonych procedur.	ZI, GKRPA, GOPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
		Liczba rodzin objętych procedurą.	

5.	Wsparcie rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	GOPS.
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS.
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, GOPS.
8.	Kontynuowanie poradnictwa w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu InformacyjnoKonsultacyjnego.	PK, GKRPA, UG.

3. Zintensyfikowanie działań interwencyjnych i korekcyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologicznoterapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie.	ZI, GKRPA, GOPS, PCPR.
2.	Motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologicznoterapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób, które podjęły udział w Programie.	ZI, GKRPA, GOPS, PK, PCPR.
3.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa.	Liczba interwencji związanych z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KP, ZI.
4.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologicznoterapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	KP, ZI.

4. Podnoszenie poziomu kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ip.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Przeprowadzanie szkoleń/seminariów/konferencji dla pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji.	ZI, GKRPA, GOPS, UG, KP, PK, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
2.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI.
3.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach. Liczba przeprowadzonych szkoleń.	ZI.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Będków, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- instytucji oraz osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030 zakłada:

- zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- poszerzenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030 finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu GOPS i GKRPA oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł. Na pierwszy rok realizacji programu przeznaczono środki finansowe w kwocie 5.800,00 zł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej, □ opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- a) analizę dokumentów,
- b) badanie ankietowe adresatów Programu,
- c) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanemu problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi Gminy Będków przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będkowie. Za koordynowanie realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030 odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będkowie.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 6. Harmonogram wdrażania Programu

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Będkowie o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030”.	I kwartał 2024 r.
etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem.	I kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Monitoring.	corocznie w okresie od 2025 r. do 2030 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2031 r.

Źródło: opracowanie własne.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotyczącym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Będków stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doznających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Będków na lata 2024-2030, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW	2
Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania	12
Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022	15
Tabela 3. Liczba wszczętych procedur NK oraz liczba osób w rodzinach objętych procedurą NK w latach 2020-2022	16
Tabela 4. Liczba osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie, którym udzielono poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2020-2022.....	17
Tabela 5. Liczba osób uwikłanych w przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Będków w latach 2020-2022....	18
Tabela 6. Harmonogram wdrażania Programu	29

Spis tabel

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2021-2022	14
Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022	16
Wykres 3. Powody zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Będków w latach 2020-2022	16